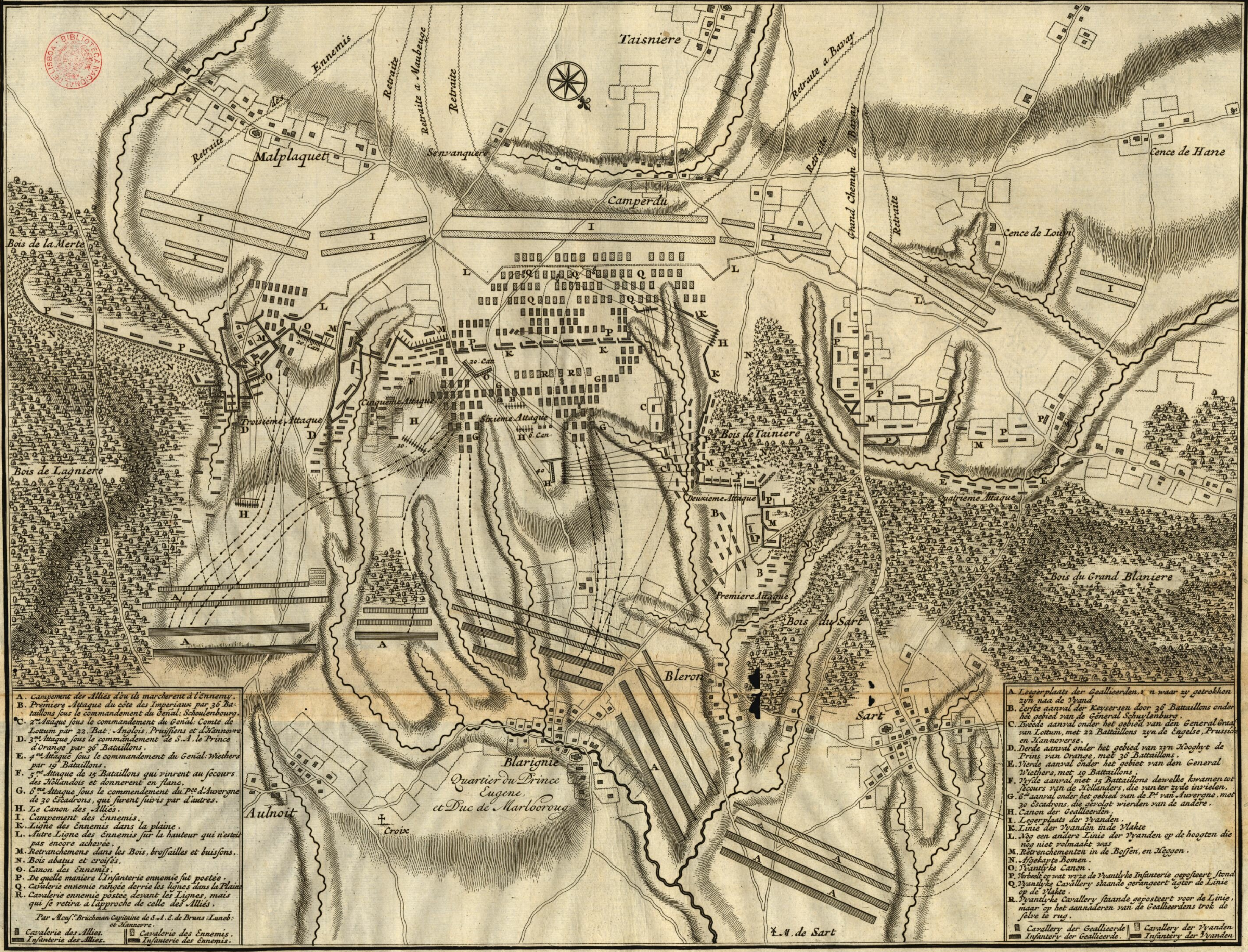

PLAN de la BATAILLE de MALPLAQUET et CAMPERDU

donnée le 11. SEPTEMBRE 1709. à 7. heures du Matin jusqu'à 4. heures apres midy, que l'Ennemy se retira vers Maubeuge. et Bavay. *Chez N. Pusscher avec Privilege.*

PLAN van de VICTORIEUSE BATAILJE, voorgevallen by MALPLAQUET, en LONGUEVILLE, tusschen het Leger der hooge GEALLIEERDE, en het Leger van de KONING van VRANCKRYK, den 11. September 1709.

A. Campement des Allies d'ou ils marcherent à l'ennemy.
 B. Premieres Attaques du côté des Imperiaux par 36 Bataillons sous le commandement du General Schuylenburg.
 C. 2e Attaque sous le commandement du General Comte de Louvain par 22 Bat. Anglois, Prussiens et d'Annovers.
 D. 3e Attaque sous le commandement de S.A. le Prince d'Orange par 36 Bataillons.
 E. 4e Attaque sous le commandement du General Methers par 19 Bataillons.
 F. 5^e Attaque de 19 Bataillons qui furent au secours des Hollandois et donnerent au flanc.
 G. 6e Attaque sous le commandement du P^r d'Auvergne de 30 Escadrons, qui furent suivis par d'autres.
 H. Le Canon des Allies.
 I. Campement des Ennemis.
 K. Ligne des Ennemis dans la plaine.
 L. Autre Ligne des Ennemis sur la hauteur qui n'estoit pas encore achevée.
 M. Retrenchement dans les Bois, bruyères et buissons.
 N. Bois abatus et croisés.
 O. Canon des Ennemis.
 P. De quelle maniere l'Infanterie ennemie fut postée.
 Q. Cavalerie ennemie rangée derriere les lignes dans la Plaine.
 R. Cavalerie ennemie postée devant les lignes, mais qui se retira à l'approche de celle des Allies.
 Par Monsieur Brichman Capitaine de S.A. de Bruns Lunob. et Hannover.
 ■ Cavalerie des Allies. ■ Cavalerie des Ennemis.
 ■ Infanterie des Allies. ■ Infanterie des Ennemis.

A. Lagerplaats der Geallieerden, n waar zy getrokken zyn na de Vyand.
 B. Eerste aanval der Keijzerzen door 36 Bataillons onder het gebied van de General Schuylenburg.
 C. Tweede aanval onder het gebied van den General van Louvain, met 22 Bataillons zyn de Engelse, Prussien en Hannoverse.
 D. Derde aanval onder het gebied van zyn Hoogheyt de Prins van Orange, met 36 Bataillons.
 E. Vijfde aanval onder het gebied van den General Methers, met 19 Bataillons.
 F. Zesde aanval met 19 Bataillons dewelke kwamen tot secours van de Hollanders, die van ter zyde invielen.
 G. 6^e aanval onder het gebied van de P^r van Auvergne, met 30 Escadrons, die gevolgt wierden van de andere.
 H. Canon der Geallieerden.
 I. Lagerplaats der Vyanden.
 K. Lijnie der Vyanden inde vlakte.
 L. Nog een andere Lijnie der Vyanden op de hoogten die nog niet voltoort was.
 M. Retrenchementen in de Bossen, en Hüggen.
 N. Afgekaptte Bomen.
 O. Vyandyske Canon.
 P. Hoeveel op wat wijze de Vyandyske Infanterie ontficht stond.
 Q. Vyandyske Cavallery staande gerangeert achter de Lijnie op de vlakte.
 R. Vyandyske Cavallery staande gepostert voor de Lijnie, maar op het annaderen van de Geallieerden trok de selve te rug.
 ■ Cavallery der Geallieerde. ■ Cavallery der Vyanden.
 ■ Infanterij der Geallieerde. ■ Infanterij der Vyanden.

Verhaal van de Victorieuze BATALJE, voorgevallen by MALPLAQUET en LONGUEVILLE, tusschen het Leger der Hooge Geallieerden en het Leger van den Koning van Vrankryk, voorgevallen den 11. September 1709.

Den 9. September 1709. hebben de bevelhebberende Generaals van de Hooge Geallieerden, geresolveert met 30 Escadrons het Vyandlyke Leger te gaan recognosseeren; hebbende kondschap ontfangen, dat de Vyanden met haar geheele Armée naar ons toe kwamen, en dat zy alreede tot op anderhalf uur waren genadert, aan de Linker Vleugel van Zyn Hoogheyt, de Prins en Hertog van Marlborough; en alsoo dat der Vyanden was genadert tusschen twee Bosschen, alwaar geen meerder plaats waar als om 30 of 40 Escadrons in 't Front te doen marcheren, waar daar apparentie om tot een gevegt te komen, te meer om dat de Vyanden mine maakten, om daar uyt te willen trekken, en zig op de vlakte te stellen, om welke reden zyn Hoogheyt, de Prins en Hertog van Marlborough zyn Linker Vleugel de Vyanden dede naderen, en zyn Rechter Vleugel naar een Bos tegen haar over. De Vyanden deze beweging ziende, hielden halte, en alsoo wy doe noch niet in staat en waren, om ons met de Vyanden in een gevegt in te laten, om dat noch veele Troupen van Mylord Duc niet waren aangekomen: en dat die van zyn Hoogheyt de Prins Eugenius (dewelke campeerde te Quaregnon) niet en konde naderen, voor dat men ten eenemaal berigt was, van het vyandlyk dessein, 't welk te kennen gaf ons te willen attaqueeren, eer dat wy geconjungeert waren; en dat daar ook vorders een sware regen op viel, en het terrain ons mede niet al te wel bekend was, zo wierd dien dag niet anders uytgerigt, als op malkanderen te kanonneeren, blyvende vorders het Leger van Mylord Duc de geheele nacht in de Wapenen.

Den 10. begaf zig het Leger onder den Prins Eugenius in march, hebbende vooraf 14 Bataillons genomen, om als 't de nood vereyste, de Infanterij van de Linker Vleugel, van Mylord Duc te ondersteunen.

Met het aanbreeken van den dag, kanonneerde men op de Vyanden, dewelke zig die vorige nacht met alle mogelyke spoet getrenchteert hadde met het maaken van Batterijen, alhoewel zy daar zeer weynig van schooten.

De Generaals van ons Leger gingen, als doen de geschaapenheit van het terrain, als ook de dispositie van de Vyanden besigtigen, en alsoo men de Troupen van de Belegering van Doornik verwachtten, wierd met eenpaarige stemmen geresolveert, des anderendaags de Vyand aan te taften, ten dien eynde wierden deze volgende belluyten genomen.

D'Infanterij van den Staat die aan de Linker Vleugel van Mylord Duc waar, zoude gecommandeert werden tegen de Rechter van de Vyanden, dewelke gedekt was door het Bosch van Lagnieres, waar in zy zig zeer wel hadden verchanst, hebbende mede aan haar Rechter Vleugel noch een zeer groot Retrenchement: 21 Escadrons wierden in 2 Linien gecommandeert, om d'Infanterij (die het Bos moesten doorbreken tot in de vlakte) te ondersteunen. De rest van de Cavallery van de Linker Vleugel moest geposteert blyven, in diervoegen, dat men ze konde ordonneeren daar men ze van nooden hadde.

Men ordonneerde aan de Rechter Vleugel van Mylord Duc, dat 14 Engelse Bataillons het Bos van du Sart zouden attaqueeren, 't geen wel getrenchteert en verhouwen was met hoge Boomen, ook ordonneerde men enige Pruyssische en Hannoverse Bataillons om haar te ondersteunen, de rest van de Infanterij van de Rechter Vleugel zou zig formeeren tusschen de 2 Vleugels van dit Leger, en zoude vorders avanceren tegens een opgeworpe retrenchement dat in de vlakte was, na maate dat men de Vyanden in het Bos zou poussieren aan de Rechter Vleugel. Deze Troupen moesten gevolgt worden van 30 Escadrons, en die wederom van de geheele Cavallery van de Rechter Vleugel van Mylord Duc, met order van te avanceren, en zich te formieren en uyt te strekken, na maate dat de Vyand mocht komen te avanceren, om alsoo te kunnen met de Vyandlyke Cavallery van de Linker Vleugel in 't gevecht te raken.

Aangaande de Infanterij van de Prins Eugenius, wierd beslooten zig te voegen aan het eynde van de Rechter Vleugel van Mylord Duc, en in 3 Colommen het Bos van Blaugies (dat mede zo verhouwen en getrenchteert was) te attaqueeren. De gantsche Cavallery van dat Leger had order zig te rangeeren, achter dat van Mylord Duc, en het te volgen na de vlakte die tusschen het Bos van du Sart, en dat van Blaugies was, na maate dat de Infanterij kwam te avanceren.

Men gaf mede kondschap aan de troupen die van Doornik kwamen, een byzondere attaque te doen by onze Rechter vleu-

gel. De dispositien aldus gemaakt zynde, maakte men zig gereet om 's anderendaags de Vyand aante grypen. En alsoo men doe advys bekwam dat de Vyanden 3 Bataillons van 't Garnisoen van St. Gilain hadden laten by haar komen, en dat daar doe niet meer als 200 man over bleef, ordonneerde men aan de troupen, die Mons blokkeert hielden, eenige te detacheren, om die post te formeeren. Doch alsoo het zelve zig wilden defendeeren, wierd die geattaqueert, en wel laaft gedwongen zig op discretie over te geven, met 5 stukken Canon, en veel Krygs-behoefdens en Levens-middelen.

Den 11. avandeerde de troupen volgens de dispositie den voorigen dag gemaakt, en wierden zerangeert onder het faueur van een mist, dewelke over zynde begon men te kanonneeren, en een uur daar naar, trok onze Rechter Vleugel na het Bos, en kwam vlak voor den Vyand; het vuur was aan weerkanten zeer groot, en den aanval kloekmoedig, men had ten eersten eenig voordeel, maar alsoo het Bos zeer verhouwen en getrenchteert was, en ook bezet was met laar Voetvolk, had men veel moeyten van door te dringen.

Onze Linker Vleugel attaqueerden de retrenchementen van de Rechter Vleugel van de Vyanden, en was daar al spoedig in, maar alsoo daar noch andere waren, en veel Batterijen en hoogtens wierd daar eenige uren opgehouden; de Infanterij die doe met de Rechter Vleugel van de Vyand geengageert was, kon haar als doe niet te hulp komen.

Het vuur was aan weerkantenvreeslyk, maar na vier uren wechters forceerde men de Rechter Vleugel van haar Retrenchementen en Sterkten, die ze in het Bos gemaakt hadden, en men jaagden haar daar uyt met een onvergalooze bravoure, met de Bayonnetten op de tromp van de Snaphaanen, en men stelde zig daar aan het ander eynde van het Bos na de vlakte.

Die van de Linker Vleugel deze gelukkigen uytflag te weten gekomen zynde, hervatden den aanval met zodanigen couragie, dat men noyt diergeliken gezien heeft, ons volk lieten zig liever ter neder vellen op de kant van haar Retrenchementen, als een stap achter uyt te deynzen. Maar alsoo het zeer moeylyk en byna onmogelyk was de Vyand aan die kant te forceeren, niet tegenstaande de onvermoeyde vlyt van onze troupen, dede men de hoogtens, en de Retrenchementen die de Vyanden in het midden hadden, attaqueeren; onze Cavallery kwam daar mede in door de openingen van het Retrenchement, en had te

doen met de Vyandlyke Cavallery, maar alsoo daar ten eersten geen terrain genoeg was om handgemeen te raken, was het zeer moeylyk daar te vechten, en alhoewel de onze de Vyanden daar ten eersten uyt dreven, wierden zy niettemin wederom gepouffeert, het geen over en weder verfehiede maalen zo lang duurden, tot dat men ons volk in 2 Colommen kost rangieren, Zyn Hoogheyt de Prins Eugenius met de andere Generaals stelden zig aan haar hoofd, zo dat men eyndlyk de Vyanden forceerden, en daar uyt joeg, het geen onze Linker Vleugel te gemakelyker viel, om de Rechter van de Vyanden over hoop te smyten, dewelke haar laafte sprong deden om zig daar te mainteneeren, alhoewel men ze aan onze Rechter Vleugel ten eenemaal had ter neer gemaakt.

Men vervolgde de vluchtende (die zig zeer schielyk retireerde) tot 6 uren in den avond, het vuur van de Bataille duurde tot 3 uren na de middag.

Men kan niet genoeg pryzen de bravoure, de moed, en de generale onverschroktheyd van alle onze troupen, waar van zy op dezen grooten Dag byzondere preuven hebben gegeven, alwaar de Vyanden alle bedenkelijke voordelen hadden, en een zeer hardnekkige tegenstand booden.

Men kan niet ontkenen dat het verlies aan weerkanten groot is geweest, zo ten opzigt van het groot vuur, dat lang duurde, als het hals-sterk gevecht; de Vyanden bekennen zelfs verloor te hebben omtrent 25 duyzend Man, zo dood als gekweld: onze troupen bleeven den volgenden nacht op het Slagvelt.

Den 12. gingen alle onze Generaals en Officieren van aanzien op het Slagvelt, alwaar ze bezigtigde de situatien, de voordelen en de Retrenchementen der Vyanden, (dewelke op sommige plaatsen drie en vier dubbeld opgeworpen waren) niet en konden begrypen, hoe men zodanigen overwinninge op de Vyanden konde behaalen, daar dezelve zo wel getrenchteert lag, en al haar magt by malkanderen hadden ingespant, daar wy in tegendeel noch verfehieden van onze troupen niet en hadde, alsoo daar gedetacheert waren naar Doornik, als ook om de Bagagie en de Artillery tot de Blokade van Mons te geleide.

Na de middag ordonneerde men aan ons Leger om in haar voorige Campement te gaan, en zorg voor de gewesle te dragen, de Vyanden retireerden zig zeer schielyk naar de kant van Quefnoy en Valenciën.

02 26 A/266